

P.n.

Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Sušnik"

Na gradu 1

62390-Ravne na Koroškem

SLOVENSKI VESTNIK, Tavrisstr. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-BZS, p.p. 171, 61000 LjubljanaCELOVEC
PETEK
29. JUNIJ
1990Letnik XLV.
Štev. 44 (2559)Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
KlagenfurtPoštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 KlagenfurtCena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

Manjšinsko vprašanje pred
poslanci Evropskega sveta

Celovski univerzitetni asistent dr. Vladimir Wakounig bo danes na povabilo odbora za človekove pravice pri parlamentarnem zboru Evropskega sveta na univerzi v Innsbrucku poslanecem ter drugi kvalificirani publiku predstavil kritično poročilo Avstrijske rektorske konference o položaju manjšin v Avstriji.

V svojem referatu se bo dotaknil tudi aktualnega šolskega vprašanja na Koroškem in mednarodni publiku tudi razložil Haiderjevo pojmovanje o zaščiti manjšin „po evropski normi“.

Thomas M. Barker
o partizanski
borbi na Koroškem
(Ekstuziven razgovor/str. 3)

Končno akademija – restriktivne
elemente pred ustavno sodišče!

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem pozdravlja zakonsko ureditev za dvojezično trgovsko akademijo v Celovcu ter javne dvojezične ljudske šole v Celovcu ter po vsej Koroški oz. Avstriji, proti včeraj v avstrijskem parlamentu sprejeti noveli k manjšin-

skoškemu zakonu za Koroško pa se bo borila s pravnimi sredstvi in pri ustavnem sodišču vložila pritožbo zaradi vseh restriktivnih točk, ki jih vsebuje ta zakon.

To je po sprejetju zakona za Slovenski vesnik izjavil tajnik ZSO dr. Marjan

Sturm in napoved utemeljil s tem, da novela manjšinsko-šolskega zakona, ki jo je sprejel avstrijski parlament, v več delih ne ustreza odločitvi ustavnega sodišča iz decembra 1989, ker vsebuje vrsto restriktivnih elementov, ker zožuje dvojezični elementarni pouk, z „neobvez-

nimi vajami“ uvaja slovensko različnih kategorij ter še nadalje omogoča uvedbo središčnih šol oz. „etničnih geto-šol“ za koroške Slovence. Povrh tega novelirani zakon ne predvideva dvojezičnega elementarnega pouka na 4. stopnji (dalje na 2. strani)

KOKS-a ni več! ZSO pripravlja
novo programsko platformo

Koordinacijskega odbora koroških Slovencev, ki je zadnja desetletja povezoval Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev, ni več. NSKS je pretekli ponedeljek zvečer samovoljno ustanovil enostranski KOKS, v katerem ne bodo sodelovale ZSO s svojimi vključenimi organizacijami, SPZ in druge pomembne strokovne zveze, tako da bodo razgovori med obema osrednjima političnima organizacijama odslej potekali le še neposredno.

Ustanovitev enostranske razširjenega „Koordinacijskega odbora koroških Slovencev“, ki je v resnici le še „Koordinacijski odbor Narodnega sveta“ (KONS) – glej okvir na 2. strani – in ki so jo opravili za zaprtimi vrati v Slomškovem domu v Celovcu, je ZSO in SPZ privedla do odločitve, da pri tako očitni igri izrivanja dela slovenskih struktur ter poskusu prilaščanja oblasti ne sodelujeta. ZSO bo zato že v kratkem ustanovila koordinacijski forum vseh v ZSO vklju-

čenih organizacij in zvez.

„Najnovejši razvoj in nova oblika nadaljnje polarizacije med osrednjima organizacijama sta ponovna potrditev stališča ZSO, da je trenutno situacija mogoče premostiti oz. najti perspektiven izhod iz nje le z izdelavo novega, vsebinsko premišljenega in današnjemu času ustreznega programa za vso slovensko narodnostno skupnost na Koroškem. ZSO bo zaradi tega še pred poletjem storila prve korake k ustvarjanju koordinacijskega foruma, ki naj bi v

temeljnih razpravah izdelal nov narodnostni program in novo narodnopolitično platformo za vso slovensko narodnostno skupnost, ki bo tudi zagotovila uspešno organizacijsko funkcioniranje“, je dejal tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm, ko je komentiral najnovejša dogajanja med organizacijskimi strukturami koroških Slovencev, katerih višek je bil ponedeljkov „pokop“ dosejanja KOKS-a.

(dalje na 2. strani)

Grebinjska
gora ne bo
več ovira

Včeraj so slavnostno predali svojemu namenu deli južne avtoceste med Šentandražem in Velikovecem. Stroški za ta odsek, na katerem je med drugim 13 mostov in trije predori, so znašali 1,86 milijarde šilingov. Glavna prednost tega odseka je v tem, da voznikom zdaj ne bo treba več po ovinkasti in strmi cesti čez Grebinjsko goro, zato pa se je treba bati gneče ob dovoznih in odvoznih cestah vzhodno od Velikovca in v Celovcu.

30 milijonov
plebiscitnega
darila
za Podjuno?

Finančni odbor koroškega deželnega zbora je na svoji zadnji seji z glasovi socialistov in svobodnjaške stranke sklenil, da bo večino 40 milijonskega deželnega plebiscitnega darila namenil projektom v Podjuni. Po 15 milijonov šilingov naj bi prejela Dobrla vas za sanacijo in adaptacijo samostana in Pliberk za izgradnjo Pece, ostali denar pa naj bi bil namenjen modernizaciji cestnega omrežja po celotnem dvojezičnem ozemlju (7 milijonov šil.) ter razvoju turizma na južnem Koroškem (3 milijone šil.). Zvezna vlada pa je 37 južnokoroških občinam razdelila ustrezne vsote po številu prebivalcev.

Javni nastopi mladine

Učenke in učenci glasbene šole te dni sodelujejo na javnih nastopih, na katerih predstavljajo svoje znanje igranja na instrumentih, ki so se ga v teku leta naučili s svojimi učitelji v oddelkih, ki delujejo v okviru Glasbene šole na Koroškem. Na našem posnetku sta učenca, gojenca Mladinskega doma SŠD v Celovcu, ki že kar virtuosno igrata na harmoniki. Več na 8. strani.

Slika: A. Kokot

Slovenci in Hrvati
informirali javnost

„Stranke in ministrstvo so se Haiderju pustili priganjati – dogodki v zvezi z novelizacijo manjšinskega šolskega zakona so prava žaloigra, v kateri se kot na kakšnem sejmu barant s številkami na račun otrok, pri vsem tem pa tudi ni manjkalo pravih poskusov izsiljevanja...“ Tako je tajnik ZSO dr. Marjan Sturm na dan napovedane parlamentarne odločitve o novi zakonodaji za manjšinsko šolstvo na tiskovni konferenci na Dunaju zelo jasno opozoril na „gnila jajca“ v avstrijski manjšinski politiki. Možnost političnega izsiljevanja na primer predstavlja vključitev trgovske akademije v nov manjšinskošolski zakon za Koroško – v primeru, da se manjšina z njim ne strinja, ji pač lahko zagrozijo, da torej tudi trgovske akade-

mije ne bo.

Sturm je s tem v zvezi dejal, da republika Avstrija, ministrstvo, stranke in politiki z birokratizacijo manjšinske politike in njenim reduciranjem na vrsto spornih vprašanj skušajo pred javnostjo zamegljevati svoja dejanska izhodišča v tem vprašanju. Sturm: „Bistveno je načelno zadržanje. Če bi oblasti in pristojni politiki hoteli, bi bila javna dvojezična šola v Celovcu lahko že zdavnaj urejena brez problemov in konfliktov. Ministrstvo za pouk bi lahko celo v lastni pristojnosti že kdaj omogočilo dvojezični pouk v okviru šolskega poskusa na vadnici pedagoške akademije v Celovcu. Načelno restriktivno in manjšini nenaklonjeno zadržanje pristojnih pa tako ukrepanje onemogoča.“

Koordinacijski odbor koroških Slovencev od tedaj, ko je državni poslanec Smolle v parlamentu glasoval za ločevalni šolski model in ko je postalo jasno, da v šolskem vprašanju med koroškimi Slovenci obstojata dve stališči, ni več opravljal svoje funkcije. ZSO je v

KOMENTAR

dr.
MARJANA
STURMA

OZADJA RAZPRAVE O KOORDINACIJSKEM ODBORU

taki situaciji predlagala izdelavo narodnostnega programa, o katerem naj bi se odločali vsi organizirani koroški Slovenci in ki naj bi bil osnova za delo koordinacijskega odbora. NSKS je vse doslej to odklanjal in predlagal razširitev KOKS-a s tistimi organizacijami, ki so bližje NSKS, s katerimi bi imel potem v njem večino.

Ozadja tega predloga so očitna: v KOKS-u si zagotoviti tako večino, ki lahko preglasuje stališča ZSO.

Toda ta razprava ima še eno dimenzijo. Poslanec Smolle je pred nekaj tedni na Dunaju pred pričo izjavil, da ima z novo vlado v Sloveniji tako dobre stike, da lahko doseže, da ZSO ne bo več dobila kakršne koli podpore iz Slovenije. Zdajšnja ustanovitev svojega koordinacijskega odbora, ki ga v glavnem sestavljajo člani predsedstva NSKS, je treba videti tudi iz tega zornega kota.

Da gre pri tem KOKS-u zgolj za mehanizem nedomokratičnega monopoliziranja narodnostnega vprašanja, kaže dejstvo, da je že sprejel in potrdil Smollejevo pritrdilno stališče k novemu šolskemu zakonu, čeprav ga Strokovno združenje pedagoških delavcev (ZSO in celovška univerza) odklanjajo, a za strokovno mnenje niso bili niti vprašani. Toda to je zadeva NSKS in tistih, ki so tako odločili.

Problem je edinolo v tem, da sta tako odločitev sprejela tudi Klub slovenskih občinskih odbornikov in Skupnost južnokoroških kmetov, tični koncept.

ki pa ju niso izvolili samo pristaši NSKS.

Prepričan sem, da dobrodošli del volilcev in odbornikov slovenskih občinskih list v šolskem vprašanju ne podpira Smollejevih stališč. S svojo odločitvijo je KSOO opustil široko komunalno-politično platformo, ki jo je začrtal njegov prejšnji predsednik Fric Kumer, in se podal na pot politike NSKS in poslanca Smolleja. To je sicer njegova pravica, toda prav tako ima pravico tudi dobršen del volilcev, da pred prihodnjimi občinskimi volitvami svoje mandatirje povpraša, ali se s tako politiko strinjajo, in se na osnovi tega odloča pri volitvah.

To je potrebno tudi zaradi tega, ker danes nekateri zagovarjajo tezo, da so legitimno izvoljeni predstavniki narodne skupnosti edinole občinski odborniki, ne pa predstavniki osrednjih organizacij. Take utvare pa si delajo tudi tisti, ki so izvoljeni tudi z glasovi volilcev, ki so v narodnopolitičnih vprašanjih bližje ZSO. Zato bo potrebno še pred občinskimi volitvami volilec natočiti čistega vina, da bodo vedeli, čemu bo služil njihov glas.

NSKS je ustanovil svoj KOKS, prav tako je ZSO z vključenimi organizacijami formirala svojo koordinacijo, v prihodnjih mesecih pa bo javnosti predložila nov narodnopolitični program.

Na osnovi razprave o njem si da sta tako odločitev sprejela tudi Klub slovenskih občinskih odbornikov in Skupnost južnokoroških kmetov, tični koncept.

KOKS-a ni več...!

Nosilec tega nerazveseljivega razvoja je brez dvoma Narodni svet koroških Slovencev, ki je – brez koordinacije z ZSO in tudi KSOO, ki sta se na posvetu 6. junija izrekla za skupen sklic seje za pripravo ustanovitve provizoričnega KOKS-a – samovoljno sklical sestanek in KOKS s pomočjo (večinoma njegovih) predstavnikov KSOO, KKZ, KEL, SJK in SGZ tudi ustanovil. ZSO in SPZ se sestanka nista udeležili, ker niso bile vabljeni tudi druge pomembne organizacije slovenske narodnostne skupnosti kot npr. Strokovno združenje pedagoških delavcev, Slovenska športna zveza in druge. Še pred ustanovitvijo povsem enostranskega koordinacijskega odbora pod taktirko NSKS je tudi ZSO na osnovi razgovora s predstavniki KSOO povabila vse reprezentativne organizacije (NSKS, SPZ, KKZ, KSOO, KEL, SJK, Strokovno združenje pedagoških delavcev in SŠZ na sejo o ustanovitvi provizoričnega KOKS-a, ki je bila v torek, 26. junija. Na tej seji pa se je pojavila tričlanska delegacija novega „KONS-a“, sestavljena iz predsednikov NSKS, KKZ ter KSOO. Imeli so nalogo, da ZSO in SPZ povabijo k vstopu v novi „KONS“ oz. – grobo rečeno – ju postavijo pred končano dejstvo.

Od strani ZSO in njenih vključenih organizacij so se razgovora na sedežu ZSO udeležili podpredsednik in tajnik ZSO Franc Kukovica in dr. Marjan Sturm, Janez Wutte-Luc (ZKP), Milena Gröblacher (ZSZ), Hanzi Weiss (SPZ) ter dr. Jože Messner. V nasprotju s sestankom dan poprej je bil ta dostopen tudi javnosti, česar so se novinarji tudi poslužili.

Nereprezentativno!

Stališče ZSO ter vključenih organizacij je bilo od vsega

(nadaljevanje s 1. strani)

začetka jasno: NSKS ima sicer pravico ustanoviti svoj koordinacijski odbor, ki pa ne more predstavljati celotno slovensko narodnostno skupnost, saj v njem poleg ZSO in SPZ manjkajo tudi druge dejavne organizacije. Poleg tega se ZSO in SPZ ne dovolita izsiljevati. Konstituiranje tako enostranskega KOKS-a nadalje vsebuje tudi nevarnost, da prenese težke vsebinske in personalne konflikte tudi na KSOO in SJK, za kar je zgovoren podatek, da drugi zbornični svetnik Janko Zwitter o konstituiranju tega spornega KOKS-a sploh ni bil obveščen.

Tajnik ZSO dr. Sturm je po razgovoru z delegacijo dejal, da ni mogoče reči, da je pogovorna baza z Narodnim svetom in z drugimi narodnostnimi organizacijami prekinjena. Kontakti bodo ostali. Na novo izdelani narodnostni program, ki ga bo slovenski narodnostni skupnosti predstavila ZSO, pa bo pokazal, kakšen bo nadaljni razvoj znotraj struktur koroških Slovencev. Menil je, da je glavno vprašanje prihodnosti koroških Slovencev „kakšno politično koncepcijo bomo razvili.“ Nov narodnostni program ZSO bo dan v razpravo centralnim organizacijam in podeželju letos jeseni, sklepanje o njem pa je pričakovati na občnem zboru ZSO.

Neiskreno postopanje

Podpredsednik ZSO Franc Kukovica je na razgovoru s tričlansko delegacijo kritiziral neiskreno postopanje glavnih nosilcev samovoljne akcije in tudi poudaril, da se ne more strinjati s takim sestavom novega odbora, saj ta ne upošteva bistvenih dejavnikov znotraj slovenske narodnostne skupnosti. Zato je predlagal ustanovitev provizorija, s čemer bi bila dana možnost za podrobnejšo ana-

lizo stanja ter izvedbo potrebnih ukrepov.

Hanzi Weiss je menil, da se del koroških Slovencev ne bo identificiral s takim odborom kot je bil ustanovljen v ponedeljek, ker ne upošteva številnih reprezentativnih organizacij.

Janez Wutte-Luc je poudaril, da se takega razvoja pri Slovencih veselijo le nemško-nacionalne sile ter izrazil upanje, da bi končno le še uspelo voditi skupne in uspešne akcije.

„Kar Haider hoče“

Dr. Jože Messner pa je menil, da postopanje NSKS, katerega očitno ozadje je ustvarjanje oblastnih struktur, ki se hočejo polastiti zastopstva narodnostne skupnosti, nosi v sebi nove in nevarne oblike sporov tudi med zavednimi Slovenci, ter da je zahteva po „avtonomnem zastopstvu“ točno to, kar pričakuje in tudi podpira Haider. „Etnično priznavalen princip je nesmiseln, ni združevalen, razen če je nacionalističen,“ je dejal Messner in pozval k iskanju novih, v skupno bodočnost obeh narodov usmerjenih oblik v narodnostni politiki, ter k dialogu med Slovenci.

„Ne na teren!“

Predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov mag. Peter Waldhauser je po razgovoru s predstavniki ZSO dejal, da KSOO ne bo nasprotoval lastnemu predlogu o razširitvi KOKS-a in bo zato ostal v novoustanovljenem koordinacijskem odboru. Izrazil je upanje, da se trenutna razburljenost ne bo prenesla na teren. Predlagal je, da naj kljub nastali situaciji obe strani poskušata najti „pot, po kateri lahko vsi hodimo“, to se pravi, da naj bi prišlo do rešitve, ki je sprejemljiva tako za ZSO kot tudi za NSKS in druge organizacije. Trenutni sestav novega KOKS-a po mnenju Waldhauserja ni nujno dokončen.

„Začasen KOKS“

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc je po razgovoru menil, da rezultat zanj ne pomeni presenečenje, ker ni pričakoval dokončnih rešitev. „Stališča so različna, kar je bilo znano tudi že prej.“ Poudaril je, da NSKS nima nič proti razpravi o novem narodnem programu, ki ga je najavila ZSO, vendar meni, da bo ta trajala dalj časa in da bomo koroški Slovenci medtem morali ustvariti nove strukture. Tudi novi KOKS je zanj le „začasna rešitev“. Grilc se je ob koncu izrekel za nadaljnje razgovore med NSKS in ZSO tako o koordinacijskem odboru kot tudi o drugih konkretnih vprašanjih slovenske narodnostne skupnosti, „čeprav je KOKS, kakršen je bil, brez dvoma umrl.“

Ivan Lukan

Končno akademija...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljudske šole ter v glavni šoli.

V zvezi z dvojezično trgovsko akademijo, ki je del tega zakona, toda izpolnitev točke memoranduma iz februarja 1988, ki sta ga z zvezno vlado sklenili obe osrednji organi-

zacij koroških Slovencev, je Sturm dejal, da ZSO pozdravlja to odločitev ter da zahteva njeno ustanovitev s šolskim letom 1990/91. Prav tako mora biti z začetkom tega šolskega leta ustanovljena javna dvojezična ljudska šola v Celovcu, ki si jo je ZSO priborila pri ustavnemu sodišču.

Avstrijski parlament je novelo k manjšinskošolskemu zakonu sprejel včeraj zgodaj zjutraj po dolgi razpravi proti glasovom celotne svobodnjaške frakcije, koro-

ška poslanka OVP Wappis pa se je glasovanja zdržala. Od Zelenih so za zakon glasovali Smolle, Wabl, Zaun, Srb in Fux, ostali njihovi poslanci niso bili prisotni.

Državni poslanec Karel Smolle je v svojem govoru pozdravil ustanovitev dvojezične trgovske akademije, kot „grenke kaplje“ pa je navedel uvedbo neobveznih vaj iz slovenščine oz. uvedbo prostega predmeta, neupoštevanje elementarnega pouka na četrti stopnji ljudske šole in v glavni šoli ter še nadalje odprto vprašanje zasedbe ravnateljskih mest na dvojezičnih šolah. Poslanec Haupt (FP) je ostro napadel ljudsko stranko, ki „po 35 letih neuresničevanja državne pogodbe“ še naprej blokira uresničitev 7. člena na Štajerskem in Gradiščanskem...

Der amerikanische Historiker Universitätsprofessor Dr. Thomas M. Barker (61), der sich seit nunmehr fast 40 Jahren in verschiedenen Arbeiten mit den Kärntner Slowenen beschäftigt, hat in seinem neuesten Buch „Social Revolutionaries and Secret Agents: The Carinthian Slovene Partisans and Britain's Special Operations Executive“ (Sozialrevolutionäre und Geheimagenten: Die Kärntner Partisanen und Großbritanniens Exekutive für Sonderunternehmungen), welches auch in slowenischer (Mladinska knjiga, Ljubljana) und deutscher Übersetzung (Založba Drava, Celovec/Drava-Verlag Klagenfurt) erscheinen wird, eingehend die Rolle der Kärntner Partisanen, sowie des Partisanenkampfes in Kärnten und im angrenzenden Slowenien aufgearbeitet. In einem Exklusiv-Interview mit dem Chefredakteur des Slovenski vestnik, Ivan P. Lukan, nahm Univ.-Prof. Dr. Thomas Barker jedoch auch zu aktuellen Fragen, wie der Auslieferung der Domobrancan an die jugoslawischen Partisanen, die Verschleppung von über 100 Personen von Kärnten nach Slowenien, die damit zusammenhängende Forderung deutschnationaler Kreise nach Aufstellung eines Denkmals für diese Personen, sowie andere Fragen, Stellung.

Das neueste Buch des amerikanischen Historikers Univ.-Prof. Dr. Thomas Mark Barker (links) über die Kärntner slowenischen Partisanen wird in der englischen Originalfassung in etwa 14 Tagen in der Buchhandlung „Naša knjiga“ in Klagenfurt/Celovec erhältlich sein. Die deutsche Übersetzung wird der Drava-Verlag besorgen und verlegen.

Einfach und zugleich brutal gesagt: Man wollte sie los werden.

Höchste Kriegsgefahr

Dies aus logistischen Gründen, weil es gab – wie wir heute wissen – zu diesem Zeitpunkt drohende Kriegsgefahr zwischen Jugoslawien auf der einen Seite und den westlichen Alliierten auf der anderen Seite. Die Amerikaner waren aus dem Ennstal schon unterwegs nach Kärnten. Ich bin in der Lage dies zu berichten, weil ich den Angriffsplan der Alliierten in den eigenen Händen gehabt habe.

Was war geplant?

Man wollte die Partisanen aus Kärnten und aus Istrien hinauswerfen, was Kriegsgefahr in höchstem Ausmaß bedeutete. Die Tatsache, daß die Jugoslawen ihre Politik, wenigstens was die Domobrancan anbelangt, offensichtlich zwischen dem 14. Mai und dem Monatsende 1945 geändert haben, ist eine noch offene wissenschaftliche Frage. Tito gab nämlich am 14. Mai 1945 den Befehl heraus, wonach alle gefangengenommenen Kollaborateure und andere Einheiten, die eines Kriegsverbrechens schuldig waren, vor ein Gericht kommen sollen. Wie es dann zu dem Massakern in Slowenien kam, wird nun die von der slowenischen Regierung angekündigte Studienkommission zu untersuchen haben.

Die Dušan Biber-Theorie

Es ist jedoch anzunehmen – und diese Theorie kommt nicht von mir, sondern von meinem Kollegen Dušan Biber aus Ljubljana, der die Dokumente am besten von allen kennt – daß es schon damals Kontakte zwischen den anderen alliierten Geheimdiensten und gewissen Weißgardisten, denen es gelungen war, nach Oberitalien zu fliehen, gab. Die Koordination zwischen diesen Geheimdiensten und den Armeestellen dürfte jedoch nicht gerade gut funktioniert haben. Die Geheimdienste machen letztlich meistens das was sie wollen und werden somit für ihre eigenen Regierungen zum Problem.

Herr Dr. Barker, glauben Sie, daß die britischen Befehlshaber und die britischen Soldaten damals gewußt haben, was mit den Domobrancan (Fortsetzung Seite 4)

„Der einzige bewaffnete Kampf innerhalb des Großdeutschen Reiches“

Herr Universitätsprofessor Barker. Wann sind Sie erstmals mit der Frage der Kärntner Slowenen konfrontiert worden und warum haben Sie sich – als Amerikaner – für ihre wissenschaftlichen Arbeiten gerade unsere, doch relativ kleine Volksgruppe ausgewählt?

Ich kam 1952 als Austauschstudent im Rahmen des Fulbright-Programmes nach Wien und wurde noch im selben Jahr vom damaligen amerikanischen Informationsdienst beauftragt nach Kärnten zu gehen, um hier Vorträge zu halten. Ich war in Klagenfurt, am Stiftsgymnasium in St. Paul und auch in Ferlach an der Büchsenmacherschule. Meine deutschsprachigen Gastgeber sagten mir damals in Ferlach, daß meine Zuhörer in Ferlach „Windische“ seien. Als ich nach der Nationalität dieser Leute fragte, wurde mir die Situation sehr schnell klar.

So bin ich eigentlich an dieses Thema gekommen, wobei ich sagen muß, daß ich von Jugend an Interesse an ethnischen Minderheiten hatte, da ich selbst gemischter Abstammung bin; mütterlicherseits norwegischer, väterlicherseits altamerikanischer.

Auch Ihre Dissertation beschäftigte sich mit den Kärntner Slowenen.

Ja. Ich hatte die Wahl zwischen Südtirol und den Kärntner Slowenen und erwählte die Kärntner Slowenen. Ich schrieb diese Dissertation, die übrigens sehr hastig angenommen wurde, und widmete mich dann anderen wissenschaftlichen Aufgabenstellungen, die jedoch alle im Rahmen der alten Habsburger Monarchie la-

gen.

Dissertation und Buch

Relativ spät, durch meinen persönlichen Freund Andrej Moritsch, kam ich 1976 wieder auf das Thema. In einem Gespräch mit Moritsch in Wien in seinem Institut kam mir die Idee, meine Dissertation auf den neuesten Stand und als Buch herauszubringen. Auf diese Art ist 1984 das Buch über die Kärntner Slowenen erschienen.

Und das neueste Buch?

Hier ist der Hintergrund ein erfolgreiches weidmännisches Erlebnis mit Peter Kuchar in Eisenkappel/Železna Kapla. Im Zuge unseres Jagdausfluges kamen wir auch zum Peršman-Museum, womit mein Interesse an diesem Thema wieder geweckt war. Dies umso mehr, als der Zeitraum 1938 bis 1945 in meinem ersten Buch eher oberflächlich behandelt war.

Ich ging nach London, wo ich mich mit Berufskollegen traf und den Sir Peter Wilkinson kennenlernte. Er war im Krieg der Leiter der sogenannten Clouder-Mission, die ein Zweig der SOE war und den Auftrag hatte, über die slowenischen Partisanen und die Kärntner Einheiten der slowenischen nationalen Befreiungsarmee zur vermeintlichen österreichischen Widerstandsbewegung (OF) zu gelangen. Diese österreichischen Widerstandsbewegung hat zwar bestanden, war jedoch sehr lose und uneinig und stand unter der Kontrolle Moskaus.

Interessens-Widerspruch

Es gab einen starken Wi-

derspruch zwischen den Interessen der slowenischen Kommunisten und den Kärntner Partisanen einerseits und der SOE andererseits. Die Briten legten viel Wert darauf, daß der Nationalsozialismus in seinem Kern bekämpft wurde, und die fast einzigen Leute, die sich bereits fanden, gegen den Nazismus mit der Waffe in der Hand zu kämpfen, waren Komunisten, was für ganz Europa gilt, in Kärnten jedoch auch die Kärntner Slowenen, wobei die Leitung der nationalen Befreiungsarmee in kommunistischen Händen lag. Die Engländer waren bereit, jede Widerstandsbewegung zu unterstützen um Hitler zu stürzen und den Krieg zu gewinnen, sodaß sie auch über die Kärntner slowenischen Partisanen und die sehr schwache deutschsprachige österreichische Widerstandsbewegung dieses Ziel anstrebten.

Am Ende des Krieges kam es dann zwischen den Briten und den USA einerseits und den slowenischen Partisanen andererseits zum Bruch wegen des Streites um Istrien und den Hafen Triest, da die Briten und Amerikaner machtpolitische Interessen in diesem Teil der Welt hatten. Dieses Zerwürfnis mit Tito hatte auch seine Auswirkungen auf die slowenischen Partisanen in Kärnten in den Nachkriegsjahren bis 1949/50, was in dem starken Vorgehen der Briten wenigstens gegen die linksgerichteten Slowenen in Kärnten zum Ausdruck kam. Das ist auch der Widerspruch: Britische Kriegsziele, gleichzeitig aber konservative britische Kriegspolitik im Interesse der

Machtstellung in Ost-Mittel-europa, was auch das Grund-thema des Buches ist.

Die „Auslieferungen“

In den letzten zwei Kapiteln des Buches werden die sogenannten Auslieferungen behandelt. Welche Grund-aussagen treffen Sie hier?

Die eine Gruppe waren die sogenannten Kosaken, wobei man diesen Begriff mit Vorsicht anwenden muß, weil es sich nicht durchwegs um Kosaken gehandelt hat. Diese Auslieferung erfolgte auf Grund einer Entscheidung des britischen Kabinetts im Zusammenhang mit Jalta, sodaß man dafür nicht die britischen Offiziere in Kärnten verantwortlich machen kann.

Was die Repatriierung der Domobrancan oder der Weißgardisten, wie sie von allen genannt wurden – auch von den Alliierten und nicht nur von den Partisanen! – betrifft, taten das die britischen höheren Stäbe auf eigene Faust, allerdings nicht nur hiert in Kärnten, sondern auch im alliierten Hauptquartier in Caserta (bei Neapel) in Italien. Wenn man einen Verantwortlichen für die Repatriierung der Domobrancan erwähnen will, dann muß man hier Feldmarschall Alexander nennen.

Ich persönlich bin auf Grund der britischen Urkunden im britischen Staatsarchiv, die ich verhältnismäßig gut kenne, überzeugt, daß es keine „Klagenfurter Verschwörung“ zwischen Macmillan, General Keightley und Lord Aldington (damals Brigadegeneral Toby Low), gab sondern dies als militärische Notwendigkeit geschah.

Der einzige bewaffnete...

(Fortsetzung von Seite 3)

cen passieren wird, als man sie an die jugoslawischen Partisanen auslieferte?

Nein, ganz sicher nicht. Es gab aber einige Abwehroffiziere, zum Beispiel Fitzroy Macican, der mir am Telefon sagte, hätte man ihn gefragt, was mit denen passieren würde, hätte er gesagt: „Sicherlich werden sie massakriert, denn im Partisanenkrieg gibt es gegenseitige Massaker.“

Aber die britischen Offiziere hier in Kärnten, also Lord Aldington und der schon verstorbene General Keightley und andere Stabs-offiziere bekamen die Zusage von dem Oberstleutnant France Hočevar, daß diese Domobrancen „eine gerechte Behandlung bekommen“ würden.

Es gab einen Mann im Stab, Nigel Nicolson, der ebenfalls ahnte, was wirklich mit ihnen geschehen wird. Er hatte letzten Endes recht, aber er wurde gerügt, denn die Briten hatten damals ausschließlich militärische Zwecke im Auge und sie wollten die Leute loswerden, da sich bewaffnete Konflikte ankündigten. Ganz grob gesagt bedeutet dies, daß Tolstoj als Historiker nicht ernst zu nehmen ist.

Verschleppte – Die Mehrzahl waren Nazis

Kommen wir zu den Verschleppten.

Die Verschleppung und die Ermordung von Zivilpersonen ohne gerichtliches Verfahren muß moralisch entschieden abgelehnt werden. Aber im Kriege – um Milovan Djilas zu zitieren – ist es nicht so einfach. Diese Leute waren – wenigstens nach dem britischen Armeebericht – in der Mehrzahl Mitglieder des NSDAP, also Nazis. Dies geht aus einer britischen Untersuchung aus dem Jahre 1945 hier an Ort und Stelle in Kärnten hervor, worin auch festgehalten wird, daß aus allen fünf betroffenen Bezirken die Mehrzahl NSDAP-Mitglieder waren. Die diesbezügliche Kartei im britischen Staatsarchiv enthält meines Wissens rund 20 Schriftstücke darüber. Es gibt Briefwechsel, Anfragen und Antworten zwischen verschiedenen Ministerien. Der britische Botschafter in Belgrad kam im September 1945 zu dem Schluß, daß es nichts nützen würde bei Tito zu protestieren, weil es sich in den meisten Fällen – eine Zahlenangabe fehlt – um Nazis handelt.

Ich meine, daß diese Feststellung stimmt, es sich hier jedoch um eine sehr komplizierte Sache handelt und auch persönliche Motive, wie sie etwa in einem Durchschlag eines Gendarmerieberichtes aus dem Jahre 1946, den ich hier in Kärnten gelesen und in meinem ersten Buch auch zitiert habe, mit im Spiel wa-

ren. Auch von August Walz wurde in dessen Buch, obwohl dieses Buch viele Fehler enthält und obwohl die allgemeine Deutung meiner Meinung nach falsch ist, – er bezichtigt die Briten der Zusammenarbeit mit den Kommunisten, was es überhaupt nicht gab, weil es beinahe einen Krieg zwischen den beiden Seiten gab – jedenfalls gründliche Arbeit geleistet.

Zuerst Denkmal für die jugoslawischen Opfer

In Kärnten wird in letzter Zeit, besonders von deutschnationaler Seite, wiederum die Errichtung eines Denkmals für von den jugoslawischen Partisanen Verschleppte gefordert. Wie würden Sie zu so einem Denkmal stehen?

Ich glaube, daß die Deutschkärntner, die von allen deutschsprachigen Ländern am meisten nazistisch eingestellt waren, sich zuerst bei den Jugoslawen entschuldigen sollten. Wegen der Aggression 1941. Gut, es wird die Zeit kommen, wo es an Ort und Stelle richtig sein wird, daß die Jugoslawen, die Slowenen, auch sagen, daß sie im Kriege auch Falsches getan haben. Aber sie sollen nicht die ersten sein. Das Denkmal an die Opfer in Jugoslawien, wo vielleicht mehrere Millionen von Menschen durch die von österreichischen Nazis gestützte Aggression umkamen, sollte und muß zuerst kommen. Das ist meine höchstpersönliche Meinung wobei ich das betone, weil ich hier in einer sehr aktuellen politischen Frage Stellung nehme.

Herr Dr. Barker, wie beurteilen Sie den Einfluß des Kampfes der slowenischen Kärntner Partisanen gegen den Nationalsozialismus und das Hitlerregime auf die Entwicklung bis zum Staatsvertrag. Waren diese Kämpfe maßgebend?

Villiers-Geheimbericht

Meiner Ansicht nach Nein, wobei ich ein anderes Mitglied der Clouder-Mission, Sir Charles Villiers, zitieren will, der in seinem Geheimbericht Ende 1944 schrieb, daß die Mehrheit der slowenischen Bevölkerung nicht in Kampf dabei war, wobei er allerdings die Situation (Sprachslowenen, nationalbewußte Slowenen) jedoch offensichtlich zuwenig kannte. Er führte die Anzahl von 1000 Kämpfern als nicht ausreichend an, um Grenzen ändern zu können.

Könnten die slowenischen Partisanen in Kärnten Öster-

reich geholfen haben, daß es in die Opferrolle hineinrutschen konnte?

Ich bin mit der Opfertheorie nicht einverstanden, aber ich muß für diese Theorie zuerst den Aliierten Schuld geben. Diese Theorie ist 1943 mit der Moskauer Deklaration entstanden. Fest steht, daß die deutschsprachigen Österreicher herzlich wenig zur eigenen Befreiung geleistet oder beigetragen haben. Es sind schätzungsweise 40.000 deutschsprachige Österreicher von der Gestapo bzw. den Nazis ermordet worden, aber im Vergleich zur französischen Widerstandsbewegung oder zur norwegischen war die deutschsprachige österreichische Widerstandsbewegung schwach. Und zwar schwach aus verschiedenen Gründen: schwach weil es so viele Nazis in Österreich gab, schwach, weil viele den Krieg ausharren wollten, und schwach, weil nur ganz winzige Eliten bereit waren, das Leben zu opfern. Schwach auch deswegen, weil der Nazistaat bzw. dessen Polizeigewalt besonders stark war unter einer deutschsprachigen Bevölkerung.

Wie würden Sie – im gesamteuropäischen Kontext gesehen – den Partisanenkampf auf Kärntner Boden beurteilen?

Der einzige bewaffnete Kampf

Der Partisanenkampf auf Kärntner Boden war – abgesehen von zwei Gruppen deutschsprachiger Kommunisten in der Steiermark – der einzige bewaffnete Kampf innerhalb der Grenzen des Großdeutschen Reiches, was für sich spricht. Militärisch gesehen gelang es den Partisanen nicht, einen strategischen Beitrag zur alliierten Seite zu leisten, wohl aber einen Taktischen, nämlich darin, daß die Deutschen hier beträchtliche, militärisch teilweise wirksame Kräfte (SS-Polizeiregiment 13) einsetzen mußten, die – hätte es den Partisanenkampf in Kärnten und Slowenien nicht gegeben – anderswo dringend gebraucht und auch dort eingesetzt worden wären.

Die Kärntner slowenischen Partisanen waren somit die einzigen, die etwas gegen den Nationalsozialismus und gegen das Hitlerregime leisteten, doch die Tragödie war, daß dieser ihr Einsatz, sogar ihres slowenischen Lebens, von den Alliierten nicht entsprechend anerkannt wurde, weil die Kärntner Partisanen in ihrer Zielsetzung ziemlich verschieden waren.

Spet podelitev bralnih značk v MD

Bliža se konec šolskega leta. Šolarji se veselijo zasluženih počitnic. Čeprav učenje terja mnogo časa, nekatere šolarke in šolarji najdejo tudi čas, da poleg šolskih vzamejo v roke tudi knjige leposlovne vsebine. K branju jih spodbuja tudi tekmovanje za bralne značke, ki poteka v organizaciji Slovenske študijske knjižnice v Celovcu oziroma s pomočjo mentorjev, ki mladim bralkam in bralcem svetujejo primerne knjige za branje in tudi preverjajo, če so knjige res prebrali, saj sicer ne bi imeli pravice do nagrade – bralnih značk in knjižnih daril.

Kot je znano, je pobudo za tekmovanje za bralne značke dal pokojni slovenski pisatelj Leopold Suhodolčan. Po njegovi zaslugi se danes za bralne značke vsako leto poteguje preko dvesto tisoč mladih šolar in šolarjev v Sloveniji, preko deset let pa se v to kulturno tekmovanje vključujejo tudi otroci na Koroškem.

Prihodnji ponedeljek bo-

do bralne značke podelili tudi v Celovcu. V Mladinskem domu Slovenskega šolskega društva se bodo zbrali otroci iz Bilčovsa, z Obirskega, Sel-Kota, Dobrle vasi, Pliberka ter gojenke in gojenci Mladinskega doma ter dijaki in dijakinje Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu.

Podelitev bralnih značk pa je vedno poseben dogodek. Organizator, Slovenska študijska knjižnica, je tudi tokrat poskrbel, da bodo otroci lahko spoznali nekatere pisatelje in pesnike in druge, ki se ukvarjajo s knjigami. Tokrat bodo med našo mladino prišli dr. Matjaž Kmecl, Tone Pavček, Slavko Pregl, Jože Zupan, vsi iz Slovenije, pridružil pa se jim bo še naš rojak Andrej Kokot. Po kratkem literarnem branju, bodo navzoči avtorji skupno z mentorji podelili bralne značke, seveda pa bodo odgovarjali tudi na vprašanja mladih bralcev in bralk. Podelitev z literarnim večerom bo ob pol osmih zvečer.

Srečanje v moji deželi

Ob začetku tega tedna se je v Novem mestu v okviru prireditve „Srečanje v moji deželi“ pričela likovna kolonija. Na njej sodelujejo slovenski slikarji z vsega sveta, med njimi sta tudi koroška akademski slikarja Valentin Oman in Rudi Benetik.

Na tem srečanju bodo potekale razne prireditve. Danes zvečer bodo v galeriji Dolenjskega muzeja odprli razstavo „Slovenski likovni ustvarjalci po svetu“, starejše generacije iz obeh Amerik in Avstralije. Razstavo bosta odprla dr. Janez Dular, minister za Slovence po svetu, in

dr. Nace Šumi, predsednik Sveta znanstvenega inštituta filozofske fakultete v Ljubljani.

Pravtako danes bo v Novem mestu Gospodarska zbornica Slovenije priredila konferenco za poslovneže slovenskega rodu, na kateri bo predstavila zakonodajo o vlaganjih tujega kapitala in nekatere projekte gospodarstva, primerne za skupna vlaganja.

V torek, 3. julija bo Društvo slovenskih pisateljev v Ljubljani priredilo literarni večer slovenskih pisateljev, pesnikov in mislecev.

V četrtek, s pričetkom ob 9. uri, bo v hotelu Garni v Dolenjskih toplicah znanstveni simpozij z naslovom „Načini in perspektive delovanja Slovencev doma in po svetu“, odprl pa ga bo dr. Dimitrij Rupel, republiški sekretar za mednarodno sodelovanje.

„Srečanje v moji deželi“ bodo sklenili prihodnjo nedeljo (ob 13.30 uri) prav tako v Dolenjskih toplicah s slavnostno prireditvijo, ki jo bo odprl predsednik Skupščine RS dr. France Bučar.

Drugačni radio za Koroško

**Nedelja, 3. julij '90
od 11. do 13. ure
UKW 100,5 MHz**

- Pogovor z dunajskim slavistom Gerom Fischerjem
- Poročilo o beljaškem tednu literature pod geslom „bralna znamenja“

Glasbena šola sporoča

da bodo javni nastopi učencev glasbene šole

še v naslednjih krajih, kjer delujejo njeni oddelki:
v petek, 29. 6. 1990, ob 19. uri v društveni sobi v Škofičah,
v soboto, 30. 6., ob 16. uri v društveni sobi v Šentjakobu v Rožu,
v nedeljo, 1. 7., ob 16. uri v farni dvorani v Šmihelu in
v torek, 3. 7. 1990, ob 19. uri v mestni hiši v Borovljah.
Učenci, starši in vsi, ki se s šolo čutijo povezane, prisrčno vabljeni!

Vodstvo šole

**Naročite in širite
Slovenski vestnik!**

Akademski slikar Valentin Oman pred razpelom, svojim značilnim sakralnim motivom

Omanov cikel o našem žitju in bitju v Kostanjevici na Krki

ANDREJ KOKOT

Kostanjevica na Krki, ki je brez dvoma pomemben kulturni center nedaleč ob meji s Hrvaško, je te dni v znamenju umetnosti akademskega slikarja Valentina Omana. V tamkajšnji Lamutovi galeriji in poslovnih veži je bila pretekli petek svečana otvoritev, ki je bila več kot formalni otvoritveni akt. Nanjo je vabil velik transparent že v centru Kostanjevice. Takih opozoril smo sicer vajeni ob velikih festivalih, a v Kostanjevici ima to povsem svojo upravičenost, kajti otvoritev Omanovih likovnih del je bila dejansko pravi kulturni festival.

Že na otvoritvi oz. ogledu Omanove kompozicije, ki jo je pripel na stene nove kosta-

njeviške poslovnice veže ob tamkajšnjem pokopališču, je bilo preko dvesto ljudi od blizu in daleč in vsi so si z velikim zanimanjem ogledali Omanovo instalacijo, ki je prostor napolnila z mislijo o našem žitju in slovesu na poti v večnost.

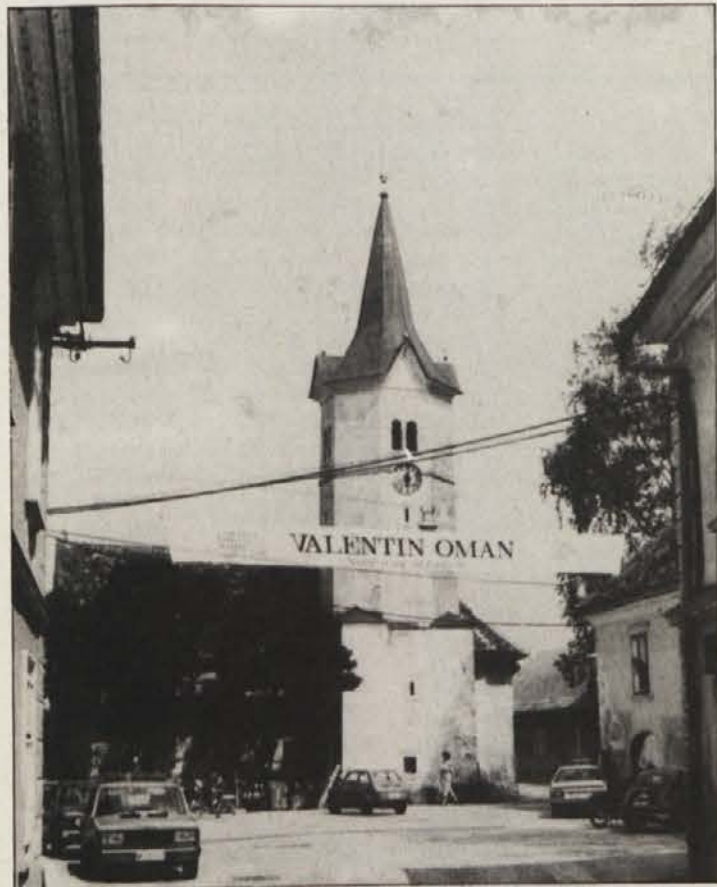
Po izbornih pesmih Ljubljanskega okteta je številčni spreved gostov krenil proti Lamutovi galeriji. Tam je na prostornem dvorišču umetnika Omana in množico občinstva ter predstavnika slovenske vlade, ministra za informacije Staneta Staniča, pozdravil kustos Lamutove galerije in duša kulturnega gibanja v Kostanjevici Lado Smrekar, ki je besedo predal slovenskemu filozofu Tarasu Kermaunerju, da spregovori

o umetniku Omanu in njegovem ustvarjanju. Pred tem pa je še enkrat nastopil Ljubljanski oktet.

Taras Kermauner je nazorno orisal Omanovo likovno pot, zlasti v zvezi z opremljanjem cerkva. Posebej se je ustavil ob njegovi opremi cerkve na Plešivcu pri Gospi sveti. O Omanovi umetnosti kot taki pa je med drugim tudi dejal: „Oman je dosegel nekaj, kar je večini slovenskih slikarjev še nejasno in tuje.

Mučijo se, da bi iznašli nove in nove različice iger in pisav, emblemov in obrazcev kaosa; a se jim ne more posrečiti, kar bi radi: da bi uveljavili svojo individualnost. Ostajajo serialni. Prav „serialnost“, ki jo gledamo na Omanovi plešivski slikarji, ki pa je v bližini ravninskih mozaikov, govori o drugačnem tipu serije: o občestvu. Brez povezave ljudi v občestvo, že od nekdaj pojmovano kot cerkev, kot skladnost tusvetne človeške skupine z onkrajnim smislom, ostane grupa le zunanja serija, le alieniran, reificiran predmet manipulacije, politične in gospodarske, državne in zasebne.“ Ob koncu pa je Kermauner še dejal: „Oman je vedel, kam je šel po navdih; znal se je odpreti pravemu Duhu. Posrečilo se mu je, da je prevedel absolutni – odrešenjaški – smisel v likovno govorico; in to v umetniško popolno.“

Potem ko je minister Stanič odprl razstavo, so si jo udeleženci ogledali z velikim zanimanjem. Veliko aplavza je Oman požel potem, ko je po kustos Smrekarju sporočil, da se je odločil svojo kompozicijo v kostanjeviški poslovnici veži pokloniti prebivalcem Kostanjevice. S to razstavo Oman zaključuje tudi svoj umetniški cikel o našem žitju in bitju.

Kostanjevica v znamenju Omanove umetnosti

Socialni poklici imajo bodočnost

CELOVEC. – Koroška zveza Caritas opozarja na možnosti izobraževanja za socialne poklice, ki ga omogoča. Te so: triletna strokovna šola za socialne poklice, neke vrste srednja poklicna šola, ki nudi splošno izobrazbo, poleg tega pa še osnovno znanje iz psihologije, dela s prizadetimi, oskrbe starih in dojenčkov ipd.; dveletna šola za socialne službe (Sozialdienste) pa posreduje znanje na gospodinskem in praktičnem področju. Prijavite se lahko pri „Strokovni šoli za socialne poklice, Viktringer Ring 36, telefon: 0 463/56729.

Državna nagrada za lesni marketing

CELOVEC. – Direkcija celovškega sejma kljub težavam v svojem vodstvu sporoča, da je uspela organizacijska priprava za podelitev prve državne nagrade za marketing z lesom. To nagrado bo podelil avstrijski minister za gospodarstvo dr. Schüssel v okviru mednarodnega lesnega sejma, ki bo potekal v Celovcu od 12. do 16. septembra.

V počitnicah vsako sredo!

Drage bralke, spoštovani bralci!

Napočil je čas poletnih počitnic: šole se zapirajo za dva meseca, skoraj vsak izmed Vas si bo vzel dopust in preživel nekaj lepih dni oz. tednov ob jezeru, na morju, v gorah itd.

Tudi v uredništvu so se po večmesečnem neprekinjenem delu nabrali dopustniški dnevi, ki bi jih sodelavci radi izkoristili.

Uredništvo se je zato odločilo, da bo Slovenski vestnik v mesecih julij, avgust in september 1990 spet izhajal enkrat na teden in sicer vsako sredo. Posamezne številke bodo zato obsežnejše, ob koncu vsakega meseca pa boste prejeli tudi „Vestnikovo prilogo“ s prispevki za vsakogar. Obseg časopisa bo tako ostal skoraj enak, pravtako pa Vas bo Slovenski vestnik tudi v teh treh mesecih seznanjal z najbolj svežimi novicami.

Lep dopust in vesele počitnice!

Vaše uredništvo

V nedeljo, 24. junija je na Blatu po dolgi in težki bolezni umrla Justina Kušej, p.d. Srienčeva mama, stara 82 let. Pogreb narodno zavedne Slovenke je bil v torek, na zadnji poti na šmihelsko pokopališče pa jo je pospremila velika množica sorodnikov in znancev. Vsem sorodnikom pokojne Srienčeve mame, ki je pred dvema letoma prejela odlikovanje ZSO za narodno-aktivistično delo, izrekata iskreno sožalje tudi ZSO in uredništvo Slovenskega vestnika.

Srienčevi mami za slovo

Oblaki so zagrinjali tvoje nebo, črni, preteči. Kljukasti križ je metal senco na tvojo pokončno družino: pod njim je omahnil v rano smrt Voranc, tvoj ponosni mož...

Oblaki, črni, preteči. In so prenekaterikrat usuli točo na njivo mladih sončnic, ki si jih z ljubeznijo oplela, s potrpljenjem, z zmeraj novim upanjem v prsih, da bojo vzcvetele in bojo.

Toča jih je oklestila, ni jih mogla zlomiti. In glej, lepega jutra so obrnile rosne glavice proti vzhodu, tja, kjer vzhaja sonce na Komeljnu, in zažarele v njegovih jutranjih žarkih.

In Marica je segla po kitari, se nasmejala... In smo se po večerih zgrnili okoli nje, kar nas je bilo fantov od fare: iz Doba, iz Vidre vasi in Čirkovč. In smo peli same prepovedane, same domače, svaveje, in se držali za roke in bili v srcih čvrsti. Svojim očetom in materam zvesti.

In ti si nosila na mizo nasmejana in si nas spodbujala: le vzemite! In smo z radostjo v srcu vzeli s tvojih žuljavih dlani.

Oblaki so zagrinjali tvoje nebo, črni, preteči. Danes žari s taistega neba sonce na zevajočo jamo, na tvojo krsto, ko da ti je šele zdaj milostno, ko se za zmeraj poslavljajš od nas in hitiš za Marico. V tem tvojem lesenem domku je tudi gartroža naših hvaležnih spominov.

Da bi ti bila lahka rodna zemlja!

V Šmihelu, 26. 6. 1990
Janko Messner

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek 29. 6. 16.00	na univerzi v Celovcu	POLOŽAJ SLOVENCEV NA TRŽAŠKEM – predava: univ. prof. dr. Ivan Verč	Institut za slavistiko
Petek 29. 6. 20.00	v KSJ-centru v Celovcu	KONCERT SKUPINE „4J“	KSJ, KM
Petek 29. 6. 20.00	farna dvorana v Globasnici	KOMEDIJA DAMA – ŠKRAT Don Pedro Calderon de la Barca, gostujejo učenke strokovne gospodinske šole iz Šentruperta v Velikovcu	SKD Globasnica
Sobota 30. 6. 17.00	v kulturnem domu na Radišah	SREČANJE ABSOLVENTOV SLOVENSKE GIMNAZIJE letnika 1965 ob 25-letnici mature	
Sobota 30. 6. 20.30	pri Korenu v Kajzarah	POLETNA VESELICA z ansambлом Zmeda	EL Bilčovs
Sobota 30. 6. 20.30	pri kulturnem domu na Kostanjah	DRABOSNIAKOV PASIJON – nastopajo: igralci iz Roža in z Gur režija: Franci Končan, ponovitev: nedelja, 1. 7.	KKZ, SPD Drabosnjak
Sobota 30. 6. 9.00	Kulturni dom v Žitari vasi	DELOVNA AKCIJA Veselili se bomo, če nam boste pomagali	Kulturni most Kulturbrücke Žitara vas
Nedelja 1. 7. 20.30	v samostanu v Millstattu	14. MEDNARODNI TEDNI GLASBE otvoritveni koncert Dunajskih filharmonikov	
Nedelja 1. 7. 18.00	v farnem domu v Selah	SELSKO ŽEGNANJE za ples igra: ansambel STOPAR, v ponedeljek ob 20. uri, ansambel DON JUAN.	DSG Sele
Nedelja 1. 7. 14.30	v kulturnem domu na Radišah	ZAKLJUČNA PRIREDITEV s kulturnim in družabnim sporedom	SPD Radiše
Ponedeljek 2. 7. 19.30	v Mladinskem domu SSD v Celovcu	13. PODELITEV BRALNIH ZNAČK	Slovenska študijska knjižnica
Torek 3. 7. 18.30	v Mohorjevi knjig. v Celovcu	RAZSTAVA FOTOGRAFIJ – razstavlja: Miha Dolinšek, razstava je odprta do 24. 8. 1990	

SPD Edinost v Pliberku organizira
LETOVANJE OTROK NA MORJU,
ki bo letos od 4. – 14. avgusta v Baški na otoku Krk. Cena: 1700 šilingov.

RAZSTAVE

Celovec

– Pri Joklnu – Mola – Krpaž – Patchwork, Likovni izraz Kuna Indijancev.
– Deželna galerija – Bruno Gironcoli, dela (do 30. 6.). – Galerija 61 –
Giorchio Guarini, mešane tehnike

Sinča vas

– Grad v Žirovnici – L. H. Jungnickel, slike živali, ljudi in pokrajin (do 31.
8.).

Dunaj

– Galerija Carinthia – Cornelius Kolig, dela.

Straßburg

– Grad Straßburg – Uničiti – ohraniti – rešiti, umetnost na Koroškem.

Semislavče

– Galerija Rožek – otvoritev razstave – Ilse Gewolf – napeti lok – v soboto,
30. 6. 1990, ob 19.30 uri.

ZADRUGA Market

Železna Kapla

išče **vajenca** za zadrugo v Železni Kapli in **vajenca** za poslovalnico v Dobrli vasi. Prijave sprejema Zadruga Železna Kapla, tel.: 0 4238/217.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 27. 6. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,50	12,10
za 1 angleški funt	£ 20,00	21,00
za 100 franc. frankov	f 205,00	215,00
za 100 ital. lir	Lit 0,94	0,99
za 100 dinarjev	DIN 90,00	110,00
za 100 švic. frankov	sfr 819,00	843,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 617,00	635,00
za 100 nemških mark	DM 693,70	711,70

Posredujeta: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

TOTO

nobena šestica	148 dvanajstic	7.636,-
11 petic z dod. štev.	1.954 enajstic	289,-
267 petic	11.697 desetic	48,-
17.051 štiric	2 stavi	94.186,-
317.739 trojk	4 jokerji	569.711,-

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straß 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straß 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straß 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straß 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

OB DNEVU VSTAJE
slovenskega naroda
vabimo na

**XI. spominski
pohod na Komelj**

**„Po poteh
Domnove
čete“
ki bo v nedeljo,
15. julija 1990**

Za pohodnike bosta na voljo
dve različni dolgi poti, in
sicer:

1. Za tiste, ki radi in lahko
grejo peš, je zborna mesto
pri Lombarju – Koleniku v
Čirkovčah in od tam odhod
ob 9.30 uri. Pot v eno smer
je dolga 7 km.

2. Za tiste, ki ne zmorejo
tako dolge poti, je do 11. ure
zborna mesto pri gostilni
Pristotnik na Komlju/Kömmel
pri Pliberku. Pot je
dolga 2,5 km.

Ob 13.00 uri je pri spomeniku
pri Cimperc spominska
svečanost padli Domnove
četi, nato pa pri Štobarju
tovariško srečanje.
Pohod in spominska svečanost
bosta ob vsakem vremenu!

**Zveza koroških partizanov,
področni odbor Pliberk
Zveza slovenskih
izseljencev, SPD „Edinost“
v Pliberku**

Rešitev

1	S	2	P	3	U	4	S	5	T
6	G	O	S	L	I				
						7	S	T	O
8	S	T	A	V	A				
9	R	A	V	A	N				
10	B	R	A	N	A				

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

Tam je vse bolj evropsko.

„Moji domači so mi pomagali. Hoteli so, da bi šla čim prej za teboj.“

„Poldrugo leto je dolga doba... Pa zdaj smo spet skupaj! Vse drugo naj gre k vragu!“

Spet smo se vsi objeli in poljubili.

Na vlaku sem ženi razkazoval prerijsko ravnico. Čudila se je. Z letala ni videla, kje pristaja. Ko smo bili po treh urah vožnje blizu svojega cilja, se je v snegu kot črn madež pokazala mogoča

na stavba norišnice. Ženi nisem pojasnil, v kaj gleda.

Začetek našega novega skupnega življenja je bil sila skromen, začeli smo pa le. Najmlajša je dve noči morala spati na tleh, kamor smo položili žimnico. Potem smo zanj v sobo postavili še majhen kavč. Doma se je že pogovarjala z menoj. Nisem ji bil več tujec.

Žena mi je dolgo pripovedovala o tem, kako je prišla do mene. Njena tovarna ladja se je ustavila tudi v Španiji. Povedala mi je vse novice o

otročih. Starejši dve sta odlično napredovali v šoli. S seboj sta si prinesli nekaj slovenskih knjig. To so bile prve domače knjige, ki sem jih imel v rokah po dolgem času.

Takrat je najstarejša hčerka imela deset let, druga sedem in tretja dve leti in pol. Pogladi sem jih po zlatih laskih, ki jih toliko časa nisem videl drugače kot na slikah.

Nadrobno o sebi sem prihranil za čas, ko se prebijemo iz najhujšega. Kaj bi ženi tudi koristilo, ko bi že prvi dan zvedela, kakšen je čas priseljencev v tej deželi.

Svoje si je potem lahko mislila tretji dan, ko sem se navsezgodaj spravil v svojo težaško opremo in odšel na urad za delo. Tam me je pričakal uradnik z novico, da lahko dva dni delam v mestni bolnišnici pri premogu. Ko sem zvečer prišel domov, ves črn in sajast – praznil sem premog iz železniških vagonov in ga vozil s samo-

kolnico v bolniško kurilnico –, ženi nisem povedal, da sem imel srečo s tem delom. Zamolčal sem ji tudi, da po dveh dnevih tega dela ne bo več, ker pač tudi ne bo več premoga v vagonih. Starejša otroka sta me malo začudeno gledala, a ko sem se očistil in preoblekel, sta pozabila na mojo spremembo.

Premogga je bilo dovolj za tri dni. Na roko mi je upravnik kurilnice izplačal skoraj trideset dolarjev, to pa je podaljšalo naše mirno življenje za teden dni.

Do konca aprila sem tu in tam priložnostno delal vsega skupaj pet ali šest dni. Štiri-krat sem dobil tudi brezposelnino. Tako smo se zrinili do prvega pomladanskega sonca kot krt iz svoje krnine.

Enkrat ali dvakrat sta nas obiskala Janet in Dušan. Za prvi lepi weekend sta po nas prišla z avtom in nas odpeljala v Oak Lake. Moje hčerke

so tam prvič videle žive Indijance. Tom je starejši dve zapeljal na sprehod po indijanskem naselju. Nekaj časa sta se tam igrali z drugimi otroki v snegu. Vrnili sta se nadvse navdušeni.

Ko je bil Dušan drugič pri nas, nas je vse stlačil v svoj avto in rekel, da hoče moji ženi in otrokom pokazati, kje sploh živijo. Vozil nas je po vsem mestu in po okolici, ki je še sam nikoli nisem bil videl, ker peš tja nisem mogel.

Na vzhodni strani mesta se je v daljavi pred nami pokazalo več poslopij, podobnih tovarni.

„To je pa naša elektrarna,“ je ravnodušno povedal Dušan in z roko pokazal v tisto smer. Bili smo še kakšnih šest milj pred njo.

„Še nikoli je nisem videl,“ sem pripomnil.

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA	TE DNI NA TELEVIZIJI
PE 29. 6.	9.30 Ruščina; 10.30 John in Mary; 13.50 Pravljičje v novih oblekah; 13.55 Ljubljena Corinna; 15.15 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 17.10 Black Beauty; 18.00 Mi; 18.30 Knight Rider; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 20.15 Primer za dva; 21.20 Top šport; 22.30 Za ljubitelje filma; 23.00 Poslednji od trdih mož; 0.35 Zapadno od Santa Feja.	16.40 Dediči ljubezni; 17.30 Podjetje Arhe novah; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Diagnostika; 21.00 Knjiga meseca; 21.20 O znanosti; 22.00 Čas v sliki; Šport; 22.50 Nagrada Ingeborg Bachmann; 23.15 Umetnostni komadi; 2.25 Poročila.	9.00 Spored za otroke: Ključkeve dogodivščine; Boj za obstanek; Vno-vič v Bridesheadu; 15.55 Poletna noč; 18.00 Dnevnik; 18.10 Mozaik; 18.40 Spored za otroke: Pet prijateljev; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; Zrcalo tedna; 20.20 Rumena reka; 21.15 Zakon v Los Angelesu; 22.25 Ohčetni videomeh; 23.25 Poletna noč; Mati in sin; Nekdo jezdi mimo.	
SO 30. 6.	9.30 Angleščina; 10.30 Ruščina; 11.00 Jaz in moja žena; 12.35 Nočni studio; 14.20 Vesela vdova; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.00 Oglednik kuhinj na poti; 18.30 Tom in Jerry; 19.00 Milijonsko kolo; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 20.15 Veselo v poletju; 21.50 American Wehrwolf; 23.25 Mož, ki je iztiril Liberty Valance; 1.15 Poročila.	16.00 Tekmovanje za nagrado Ingeborg Bachmann; 16.45 Nogomet – SP 1990; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Didi-show; 20.45 Šport – nogomet SP 1990; Aktualno; 23.00 Comedy ekspres; 23.30 Aktualno; 23.35 X-Large specialno; 0.35 Jazz-mednarodno; 1.35 Poročila.	9.00 Spored za otroke: Radovedni Taček; Lonček kuhaj; Mladenič in vila; Ciciban, dober dan; Zgodbe iz školjke; 15.55 Poletna noč; 18.00 Dnevnik; 18.40 Spored za otroke: Cvetlične zgodbe; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.35 Eleni; 22.30 Dnevnik; 23.30 Poletna noč: Mati in sin; Nekdo jezdi mimo; Leteči cirkus M. Pythona.	Primer za dva: „Smrtna zmota“ Petek, 29. 6. 1990, TV A1, 20.15 – V priljubljeni seriji kriminalk Primer za dva bo tokrat šlo za moža, ki je po zaporni kazni spet prišel na prostost in v nekem podjetju ni našel le zaposlitve, temveč tudi osebno naklonjenost lastnice podjetja, vdove Herte Kasperg, katere preteklost Kurta Brockerja ni zanimala, dokler je ni dohitela. Nenadoma se pojavi njegov nekdanji sozaposelnik, ki sproži plaz napetih in razburljivih prizorov. V glavnih vlogah nastopajo Rainer Honold, Claus Theo Gärtnner, Günter Mack in Ulrike Bliefert.
NE 1. 7.	9.05 Avstrija 2; 10.30 Obzornik; 11.00 Tiskovna ura; 13.35 Pustolovščina v Vancouverju; 15.30 Hiša v Jeruzalemu; 17.00 Klub seniorjev; 17.45 Pop-lestevica; 18.30 Knight Rider; 19.15 Loto; 19.30 Čas v sliki; Primer za ljudskega odveta; 20.15 Počakaj, da bo tema; 22.05 Vizije; 22.15 Dunajske skice; 23.00 Lit. nagrada Ingeborg Bachmann.	9.05 Kulturni obzornik; 11.15 O plesalcih; 12.50 Kompiuterska animacija; 13.00 Dober dan, Koroška; 13.30 Avstrija v sliki; 14.30 Športno popoldne – nogomet SP 1990; 19.00 Avstrija danes; 19.48 Šport; 20.15 Didi-show, izbor; 20.45 Šport – nogomet SP 1990; 23.00 Serie Rose; 23.25 Aktualno; 23.35 Medved in punčka; 0.55 Poročila.	9.45 Otroška matineja: Živ žav; Pet prijateljev; 11.40 Alpski večer '90; 12.00 Kmetijska oddaja; 13.00 Videostrani; 16.10 Formula 1; 17.00 Dnevnik; 17.10 Bratje Sackett; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 B. D. Feijoo – J. B. Stagnaro: Pot na jug, 2. del; 21.05 Zdravo; 22.25 Dnevnik; 22.45 Videostrani.	
PO 2. 7.	10.30 Počakaj, da bo tema; 12.15 Nočni studio; 15.00 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Knight Rider; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Hotel Paradis; 21.15 Hunter; 22.10 Poljubljali in topli so se; 23.50 Eddi and The Cruisers; 1.20 Zapadno od Santa Feja.	13.55 Šport – tenis Wimbledon 1990; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Po sledovih prvega „rdečekožca“; 23.10 Mesto na hribu; 0.05 Benny Hill; 0.30 Aktualno.	9.00 Spored za otroke: Zgodbe iz školjke; Utrip, Zrcalo tedna; 14.35 Zdravo; 15.55 Poletna noč; 18.00 Dnevnik; Mozaik; 18.40 Spored za otroke: Radovedni Taček; Cvetlične zgodbe; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Skopske podobe iz sanj; 21.35 Ameriško plesno gledališče; 21.50 Dnevnik; 22.10 Poletna noč: Mati in sin; Nekdo jezdi mimo.	Didijevi najboljši prizori Sobota, 30. 6. 1990, TV A2, 20.15 – Znani nemški komik Dieter Hallervorden sodi brez dvoma med najboljše sodobne komike nemškega kulturnega prostora. V humoristično sceno je vnesel nove elemente, s katerimi svoje gledalce zabava z artističnimi prizori. Pri tem seveda ne štedi z ostro satiro, ki meri v vse smeri javnega življenja, kajpada tudi v politiko. Za oddaje, ki jih gledamo, Hallervorden sam piše scenarije in jih tudi režira.
TO 3. 7.	9.30 Angleščina; 10.30 Poljubljali in topli so se; 13.30 Z vetrom okoli sveta; 14.25 Batman; 14.50 Vesoljska ladja Enterprise; 15.30 Risanke; 16.00 Spored za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Knight Rider; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 20.15 Ja ali ne; 21.07 Dedič milijonov; 22.15 Ujetnik v Zendi; 23.55 Formula smrti; 1.30 Zapadno od Santa Feja.	15.00 Šport – angleško prvenstvo v tenisu; 17.30 Orientacija; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Šport – nogomet SP 1990; 21.45 Aktualno; 21.50 Zunanje politični report; 22.35 Klub 2; Poročila.	9.00 Spored za otroke: Zgodbe iz školjke; 9.30 Rock kompas; 15.55 Poletna noč; 18.00 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke: Zlata ptica; Vesela zgodba o žalostni princeski; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.55 Italia 90 – SP v nogometu; 22.05 Dnevnik; 22.25 Poletna noč: Mati in sin; Porotniki v senci; Leteči cirkus M. Pythona.	Dedič milijonov: nadaljevanka Torek, 3. 7. 1990, TV A1, 20.15 – To je nova zabavna štiridelna televizijska nadaljevanka, ki nosi naslov Dedič milijonov. V njej se moškemu z imenom Johannes uresničuje želje, o katerih sanja mnogo ljudi, namreč postati milijonar. Njemu so se sanje res izpolnile, ko je nenadoma zvedel, da je podedoval nekaj milijonov dolarjev. Srečni Johannes Redlich sklone, da bo šel iz mesta in srečno užival na deželi. Za scenarij in režijo je poskrbel Ralph Gegan.

RADIO KOROŠKA

18.10–19.00

Petek, 29. 6.
Sv. Hema (A. Feinig)

Sobota, 30. 6.
Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 1. 7.
6.30–7.00: Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Ciril Demšar)
18.10–18.30: Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 2. 7.
Pojmo jo kositi! – ko je še kosa pela

Torek, 3. 7.
Partnerski magazin
Sreda, 4. 7.
Glasbena sreda
Verčerna: Koncert
Slov. prosvetne zveze II. del

Četrtek, 4. 7.
Rož–Podjuna–Zilja

Dober dan, Koroška

Spored za 1. 7. 90, ob 13.00, TV A2

predvidoma z naslednjo vsebino:

- Partizanska slovesnost pri Peršmanu
- Konec šolskega leta v Šentrupertu
- Rdeči križ in civilniki
- Univ. prof. dr. Olof
- Samostan Dobrla vas

TRIBUNA BRALCEV

P.n.
SLOVENSKI VESTNIK

Tarviserstr. 16
9020-KLAGENFURT/CELOVEČ

Par besed k „tragediji“

V cerkvenem listu krške škofije z dne 3. 6. 1990 sem naletel tudi na članek, ki poroča o tako imenovani vetrinjski tragediji. Najprej naj mi vsi modri in žegnani dovolijo sledeča vprašanja:

1.) Zakaj je sploh prišlo do vetrinjske tragedije?
2.) Ali so jim znani pogoji premirja, ki so jih podpisali nemški generali in maršali, pod katerih komando so spadali tudi vsi tisti, ki so prišli preko Karavank v Vetrinjo in tudi v druge kraje Koroške?

3.) Kaj so ti ljudje spodaj v Sloveniji počeli, da so morali „čriez“ noč zapustiti svoja ognjišča? Ne verjamem, da jim je papež zato

žegnane „roženkrenc“ poslal, da bi samo „žebrali“!

Zakaj to pišem? Bil sem v nemški vojski od februarja 1941 do konca vojne. 41. in 42. leta sem bil v Rusiji, od junija 43 pa do novembra 44 pa sem prevan-daral vse balkanske države razen Bolgarije in sem videl svinjarije, ki so jih kvislingi teh držav delali. Pri tem bi jaz lahko vprašal: „Kaj, kje je tvoj brat?“ Za Nemce so domači kvislingi namreč opravili vsak „drekarbeit“.

Sedaj pa vprašanje predsedniku prve svobodno izvoljene slovenske vlade po vzvoji: ali niste postali malo rdeči, ko ste se čez dravski most peljali, pri katerem in pod Humberkom je že po kapitulaciji padlo na desetine partizanov, med njimi tudi domačin iz sosednje vasi? Pa veste, kdo jih je pobil?

Pa še o „pismu uredniku“ („nt“, 8. 6. 1990)! Ne govorim o vojaki; to sem bil sam. Govorim pa o vaških stražah in domobrancih (da črne roke sploh ne omenjam), ki so bili, po domače povedano, podrepani zasledbenih sil, ki so jih vzdrževali in oboroževali. Kar pa se tiče tega, kar vi imenujete „državljansko vojno“, je pa žalostno, da študirani „farbajo“ ljudi in ne povedo, kaj se je v resnici dogajalo med vojno v Jugoslaviji in kdo je bil dejansko proti okupatorju. Preden bi to povedali, si očitno raje jezik odgriznejo...

Jaz vaše „državljanske vojne“ nisem samo študiral, temveč tudi osebno doživel. Torej: ne sprevačajte podrepanstva v državljansko vojno...

(Neki) Marinjak, Kotmara vas

Pripis: Tega mojega pisma bralcev „nt“ ni hotel objaviti. Bo že očitno držalo, kar sem po vojni, po razcepitvi koroških Slovencev slišal pri pogovoru med Hofvovcem. Janšejem, Jeseni-kom in še nekaterimi, da bo v Celovcu tako, kot bodo hoteli slovenski emigranti v Ameriki.

Kranjska ai izdala publikacijo

KRANJ. Tamkajšnja sek-cija amnesti international (ai) je te dni izdala novo publika-cijo pod naslovom „Zarota upanja“. Knjiga vsebuje pri-spevke o dejavnosti ai na raz-

ličnih področjih. Stane 150 šilingov in jo lahko naročite na naslovu:

Skupina amnesti international, Stritarjeva 5/1, 64000 Kranj.

SPZ v Celovcu skupaj z Osnovno šolo Vuzenica razpisuje

20. koroško likovno kolonijo mladih

„Vuzenica '90“

Kolonija bo potekala v času od 20. do 24. 8. 1990 v Osnovni šoli Vuzenica. Sprejem gostov iz Koroške bo v nedeljo, 19. 8. 1990 ob 17. uri.

Stroške udeležbe krijeta organizatorja. Udeleženci naj bi bili stari med 10. in 15. letom.

Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza v Celovcu do petka, 29. julija 1990. Ker je število omejeno, prosimo za čimprejše prijave, po telefonu (0 463/514300-20) ali pisмено na SPZ v Celovcu, Tarviserstraße 16.

**Med
nami
pove-
dano**

piše dr. Štefka Vavti

ODPOVEDALA JE SLUŽBO

Pred nekaj tedni smo v koroškem časopisju brali „senzacionalno novost“: Patricia Ambrozy, žena koroškega predsednika socialistične stranke Petra Ambrozyja, je zaradi pritiska v javnosti odpovedala službo v deželni vladi.

Njen mož da zasluži dovolj, so se nekateri šli, „moralne sodnike“, tako da ji ni treba odvzemati delovno mesto drugim (brezposelnim) ženskam (katerih finančna situacija je brez dvoma slabša!) – si je gonja proti gospe Ambrozy dajala moralen (socialen) prigras in zato zbudila razumevanje in podporo v širših javnih krogih.

Vendar pa bom ob vseh teh napadih skušala nakazati še drugo plat medalje: brez dvoma, kar se tiče gnotne strani, gospe Ambrozy gotovo ne trpi pomanjkanja. Če pa to hkrati pomeni, da nima pravice do zaposlitve, je druga stvar.

Kaj, če pride do ločitve med zakoncem? Kaj, če bi moral gospod Ambrozy po volitvah „spokati“ svoj kovček? Kje bomo začrtali meje? Koliko sme mož zaslužiti, da njegova žena še sme ali ne sme več delati?

Recimo, da ste se 15 let šolali, zdaj pa opravljate poklic, ki Vas veseli ... k sreči Vam nič ne manjka, razen: spoznali ste moškega, ki dobro zasluži! Če ste moralni, se boste odpovedali ali delu ali pa moškemu – tako se kaže problem Patricie Ambrozy iz drugega zornega kota.

Ambrozyjeva se je odpovedala „privilegiju“ lastnega zaslužka, privilegiju neodvisnosti od moškega, ker jo je javnost zaradi „nemoralnosti“ postavila ob sramotni stebri.

Smo zdaj vsi srečni?

Pri vsem tem mi ostaja odprto le še vprašanje: kako moralni so privilegiji (visoke, dvojne ... plače) politikov? Kako moralne so vsesplošno višje plače moških (tudi za isto delo!)? Na te smo, ko smo se vrteli okrog Patricie, povsem pozabili.

Morda pa je bil to celo cilj vseh napadov?

**HEUTE
IM**

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

HAK positiv – Zentralverband kündigt VfGH-Klage gegen restriktive Gesetzespunkte an

Der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten begrüßte in einer Stellungnahme die gesetzliche Verankerung der zweisprachigen Handelsakademie in Klagenfurt/Celovec und die Errichtung von öffentlichen zweisprachigen Schulen in ganz Kärnten, kündigte jedoch gleichzeitig an, Klage gegen die restriktiven Punkte der in den gestrigen frühen Morgenstunden vom österreichischen Parlament beschlossenen Novelle zum Minderheitenschulgesetz für

Kärnten beim Verfassungsgerichtshof einbringen zu wollen, da die Novelle durch die Einführung von „unverbindlichen Übungen“ in Slowenisch das zweisprachige Schulsystem aushöhle, die im Schulgesetz 1988 eingeleitete Trennung weiter verstärke, den Weg zu slowenischen Mittelpunktschulen – „ethnischen Ghettoschulen“ – öffne, den zweisprachigen Elementarunterricht in der vierten Volksschulklasse sowie an der Hauptschule übergehe und durch die vorgesehene

Splittung des Slowenischen eine Entwertung der Sprache der Volksgruppe drohe.

Die Novelle zum Minderheitenschulgesetz für Kärnten wurde im Parlament mit den Stimmen von SPÖ, ÖVP (die Kärntner VP-Abgeordnete Wappis verließ das Plenum) sowie der Grün-Abgeordneten Smolle, Srb, Fux, Wabl und Zaun (die restlichen Grünabgeordneten waren um 3.30 Uhr früh nicht mehr anwesend) beschlossen. Die FPÖ stimmte geschlossen dagegen.

**Slovenski vestnik
dvakrat tedensko**

KULTURNE NOVICE

Glasbila že dobro obvladajo

Ob koncu šolskega leta tudi učenci glasbene šole želijo pokazati, kaj so se poleg rednega šolskega pouka še naučili, konkretno, kako obvladajo instrumente, ki so se jih učili v glasbeni šoli. To se dogaja na javnih nastopih, ki jih prireja Društvo „Glasbena šola“.

Poleg lokalnih nastopov na podeželju priredijo tudi koncert v Celovcu, na katerem nastopijo najboljši učenci vseh oddelkov glasbene šole, svoj koncert pa redno izvede tudi oddelek, ki deluje v Mladinskem domu ŠSD v Celovcu. Ta je bil minuli ponedeljek. Na odru se je zvrstilo lepo število učenek in učencev, ki so posamič, v dvojce ali večjih skupinah pokazali, kako obvladajo svoje instrumente. Treba jih je pohvaliti, res pa je, da je nekaterim malce ponagajala trema, ko pa so prvič nastopili na odru. Vsekakor je bil to lep prikaz dodatne kulturne dejavnosti gojenk in gojencev Mladinskega doma ŠSD v Celovcu.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Jugoslavija med najboljšimi

Z zmago nad Španijo z 2:1 po podaljških se je jugoslovanska nogometna reprezentanca uvrstila med osem najboljših moštev na letošnjem „Mondialu“ v Italiji. Rezultat v prid Jugoslaviji je bil dosežen v 3. minuti podaljška, ko je Stojković po prekršku italijanskega igralca z izrednim prostim strelom dosegel zmagoviti gol. Nasploh pa velja, da so Jugoslovani po rezultatu Špance sicer premagali, čemur pa je botrovala pred-

vsem sreča v rednem delu tekme. Zdaj čakajo presrečne Jugoslovane pravtako srečni Argentinci z Diegom Maradono; nasprotniki torej, ki bi jih Jugoslovani lahko ugnali s kakršnim hitrim protinapadom...

V četrtini finala bomo poleg tekme med Jugoslavijo in Argentino gledali še dvojbo parov Irska – Italija, Češkoslovaška – Zvezna republika Nemčija in Kamerun – Anglija. Pri teh parih

velja največja pozornost gotovo Kameruncem, ki so se pretolkli že presenetljivo visoko in ki si želijo še višje. Toda, ali jim bodo Angleži to dovolili?

Sicer pa so se v Italiji pojavile tudi že prve govorice, da so nekatere tekme menda kupljene. Največji izkupiček pa bi organizatorji prav gotovo dosegli pri finalni tekmi med domačini in ZRN. Se jim bo ta želja tudi uresničila?

Diego Maradona (Arg.)

Jugoslaviana (Jozić in Pančev) se veselita zmage.

Peter Wrolich v odlični formi

Mladi slovenski kolesar Peter Wrolich, ki tekmuje za beljaški klub ARBÖ-RLM, se še kar naprej uveljavlja tudi na mednarodnih preizkušnjah mladincev. Zmagal je tudi na kolesarskih dnevih v Stegersbachu, in sicer v vožnji na kronometer, v cestni dirki pa je zasedel odlično drugo mesto. Pa tudi pri „Jurisu na trojico“, ki ga je organiziral KK Hrast Dob je zasedel drugo mesto. V tej tekmi ga je premagal le Žiga Bajt, ki tekmuje za Savo Kranj. K uspehom Petru iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo uspehov.

Tenis postaja tudi na južnem Koroškem vedno bolj množičen šport. To soboto bodo praznovali tudi v Globasnici, saj bodo ob 15. uri odprli na novo urejeno teniško igrišče. Prav tako za tenis vneti pa so v Bilčovsu, kjer bo tamkajšnji klub to nedeljo ob 9. uri igral na Korenovem igrišču svojo nadaljnjo prvenstveno tekmo. Na obe prireditvi ste prisrčno vabljeni.